

Podmioty realizujące projekt w Polsko-Szwajcarskim Programie Rozwoju Miast

POLSKO-SZWAJCARSKI
Program Rozwoju Miast

Podmioty realizujące projekt w Polsko-Szwajcarskim Programie Rozwoju Miast

Zespół autorski:

Joanna Ćwiklińska-Ziomek, Igor Gontarz, Łukasz Strutyński, Barbara Łączna, Grzegorz Godziek, Daniel Budzeń

Sierpień 2025

Spis treści

1.	Wprowadzenie	5
2.	Podmioty realizujące projekt	5
2.1.	Podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych	6
2.1.1.	Beneficjent i partner krajowy	7
2.1.1.1.	Struktury organizacyjne	7
2.1.1.2.	Samorządowe jednostki budżetowe	7
2.1.2.	Miasto - partner szwajcarski	9
2.1.3.	Inne podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych ...	9
2.1.3.1.	Samorządowe zakłady budżetowe	11
2.1.3.2.	Spółki komunalne	13
2.1.3.3.	Instytucje kultury i biblioteki	15
2.1.3.4.	Podmiot leczniczy – SP ZOZ	17
2.1.3.5.	Policja	18
2.1.3.6.	Państwowa Straż Pożarna	20
2.1.3.7.	Ochotnicze straże pożarne	22
2.1.3.8.	Spółdzielnie socjalne	23
2.1.3.9.	Spółdzielnie energetyczne	25
2.1.3.10.	Parki narodowe	27
2.1.3.11.	Grantobiorcy	27
2.2.1.	Wykonawcy	34
3.	Gotowość działań grantowych	35
4.	Przekazanie finansowania podmiotom uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych	37
4.1.	Wymagania formalne	37
4.2.	Procedura przekazywania finansowania jednostkom budżetowym beneficjenta i innym podmiotom, uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych	40
4.2.1.	Własna jednostka budżetowa	40
4.2.2.	Partner krajowy	40

4.2.3.	Miasto - partner szwajcarski.....	41
4.2.4.	Samorządowe zakłady budżetowe	41
4.2.5.	Spółki komunalne.....	42
4.2.6.	Instytucje kultury i biblioteki	43
4.2.7.	Podmiot leczniczy – SP ZOZ.....	43
4.2.8.	Policja	43
4.2.9.	Państwowa straż pożarna.....	44
4.2.10.	Ochotnicze straże pożarne	45
4.2.11.	Spółdzielnie socjalne.....	45
4.2.12.	Spółdzielnie energetyczne	45
4.2.13.	Parki narodowe	47

1. Wprowadzenie

Przedmiotem opracowania jest opis podmiotów, które mogą realizować projekt przygotowywany przez miasto – wnioskodawcę w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast (zwanego dalej także: Programem), w szczególności zaś podmiotów uprawnionych do ponoszenia wydatków kwalifikowanych w projekcie finansowanym w ramach Programu.

Celem opracowania jest przybliżenie miastom uwarunkowań formalno-prawnych, relacji pomiędzy beneficjentem lub partnerem krajowym a przykładowymi grupami tzw. innych podmiotów, uprawnionych do ponoszenia wydatków kwalifikowanych.

Opracowanie nie ma charakteru zamkniętego i może być uzupełniane o kolejne przykłady w miarę pojawiających się pytań ze strony miast uprawnionych do aplikowania. Opisane w dokumencie zasady współpracy i wynikające z nich transfery środków publicznych, w relacji beneficjent/partner krajowy – inny podmiot uprawniony do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, oparte są na wykładni powszechnie obowiązujących przepisów prawa i w większości opisanych przypadków, od lat funkcjonujących w praktyce samorządowej.

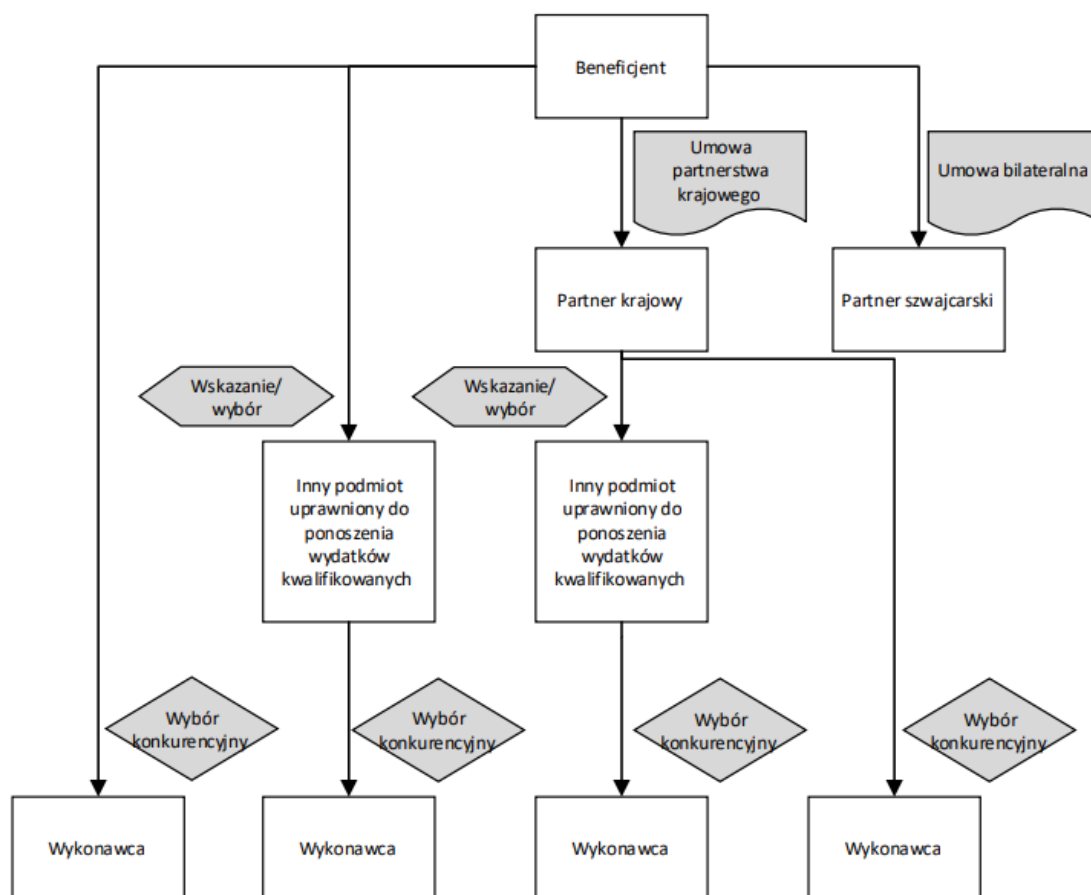
2. Podmioty realizujące projekt

Działania w projekcie współfinansowanym ze środków Programu mogą być realizowane przez:

- 1) podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, czyli przez:
 - a) beneficjenta,
 - b) partnera krajowego,
 - c) partnera szwajcarskiego,
 - d) inne podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych,
- 2) wykonawców.

Podmioty realizujące działania w projekcie i zależności między nimi wskazuje **Rysunek 1.**

Rysunek 1: Podmioty realizujące projekt w ramach Programu Rozwoju Miast

2.1. Podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych

Regulamin naboru projektów w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast (dalej także: Regulamin) przewiduje cztery grupy podmiotów uprawnionych do ponoszenia wydatków kwalifikowanych:

- beneficjent,
- partner krajowy,
- partner szwajcarski,
- podmioty wybrane przez beneficjenta lub partnera do realizacji działania/poddziałania (inne podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych).

Podmiotem uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych nie jest wykonawca w rozumieniu przepisów prawa zamówień publicznych (opis w Rozdziale 4).

2.1.1. Beneficjent i partner krajowy

Beneficjentem jest miasto-wnioskodawca, które zawarło z Krajową Instytucją Koordynującą - Operatorem Programu - umowę o dofinansowanie i jest odpowiedzialne za wdrożenie projektu.

Partnerem krajowym jest gmina, powiat lub ich związek (międzygminny, powiatowo-gminny), połączony z miastem funkcjonalnie poprzez wspólne dla danego obszaru cele.

Działania w projekcie realizowane są przez partnera krajowego na podstawie umowy partnerstwa krajowego¹.

Działania mogą być realizowane przez beneficjenta lub partnera krajowego w ramach ich struktur organizacyjnych (np. wydziałów, referatów, departamentów, samodzielnych stanowisk) lub samorządowych jednostek budżetowych.

2.1.1.1. Struktury organizacyjne

W sytuacji, gdy działania (lub ich części) realizują struktury organizacyjne urzędu (aparatu pomocniczego jednostki samorządu terytorialnego)² beneficjent lub partner krajowy nie wybiera podmiotów uprawnionych do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, tylko wskazuje właściwą do przeprowadzenia działań komórkę/komórki organizacyjne lub samodzielne stanowiska pracy.

W takiej sytuacji nie występują przepływy finansowe.

2.1.1.2. Samorządowe jednostki budżetowe

Działania w projekcie mogą realizować także samorządowe jednostki budżetowe - podmioty nieposiadające osobowości prawnej, działające na podstawie statutu i według planu finansowego (planu dochodów i wydatków), który jest podstawą ich gospodarki finansowej. Jednostki budżetowe pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu

¹ Wzór umowy partnerstwa krajowego stanowi załącznik nr 3 do Regulaminu

² Albo związku, jeśli partnerem krajowym jest związek komunalny

jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiatu), natomiast uzyskane dochody wpłacają do budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Wyjątek od tej reguły mogą stanowić jednostki budżetowe prowadzące działalność o charakterze oświatowym.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego (rada gminy, rada powiatu) określa w drodze uchwały, w szczególności: które jednostki budżetowe gromadzą dochody, z jakich źródeł, na jakie cele.

Do samorządowych jednostek budżetowych nieposiadających osobowości prawnej należą w szczególności: szkoły (w tym szkoły podstawowe, ponadpodstawowe, zawodowe)³, przedszkola, żłobki, kluby dziecięce, centra obsługi, ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, centra usług społecznych, domy pomocy społecznej, placówki specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej, straż miejska, zarządy dróg.

W formie jednostki budżetowej jednostka samorządu terytorialnego może również prowadzić podmiot leczniczy⁴.

Beneficjent/partner krajowy, kierując się statutowym zakresem działania jednostki organizacyjnej, wskazuje jednostkę budżetową, która będzie realizowała określone działanie w projekcie. W tej sytuacji wystąpią przepływy finansowe między beneficjentem/partnerem krajowym a samorządową jednostką budżetową.

Podstawą przekazania finansowania jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej (samorządowym jednostkom budżetowym) jest plan dochodów i wydatków, przyjmowany uchwałą budżetową organu stanowiącego gminy lub powiatu.

Podstawy prawne funkcjonowania i realizacji działań:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 900 z późn. zm.),

³ O ile ich organem prowadzącym jest jednostka samorządu terytorialnego. Szkoły prowadzone przez inne podmioty mogą być uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, o ile będą istniały podstawy prawne dla przekazania finansowania przez JST tym podmiotom.

⁴ Szczegółowe zasady przekazania finansowania podmiotom leczniczym opisane są w rozdziale 4.2.7.

- 3) Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 338),
- 4) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 1763).
- 5) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 991 z późn. zm.)
- 6) Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 320)
- 7) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

2.1.2. Miasto - partner szwajcarski

Podstawą przekazania partnerowi szwajcarskiemu środków na czynności, które będą realizowane w ramach współpracy bilateralnej, przewidzianej w projekcie współfinansowanym ze środków Programu, stanowi umowa bilateralna.

Wzór umowy bilateralnej stanowi załącznik nr 4 do Regulaminu.

Miasto-partner szwajcarski ponosi i rozlicza wydatki na zasadach określonych w umowie bilateralnej.

- Miasta - partnerzy szwajcarscy mogą realizować czynności wskazane w umowie bilateralnej.
- Miasta - partnerzy szwajcarscy mogą otrzymywać od beneficjenta środki finansowe na podstawie umowy bilateralnej.
- Rodzaj i wysokość środków finansowych przekazywanych przez beneficjenta miastu - partnerowi szwajcarskiemu, wskazane są w umowie bilateralnej.

Podstawy prawne:

- 1) Umowa bilateralna zawarta z miastem – partnerem szwajcarskim.

2.1.3. Inne podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych

Zgodnie z zapisami Regulaminu: innymi (niż beneficjent i partner krajowy) podmiotami, uprawnionymi do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, są podmioty wybrane przez beneficjenta lub partnera krajowego do realizacji działania/poddziałania.

Dla zapewnienia sprawnej i optymalnej realizacji projektu, słowo „wybrane” należy rozumieć możliwie szeroko, w sposób obejmujący zastosowanie **wszelkich procedur, trybów i narzędzi prawnych przewidzianych w powszechnie obowiązujących**

przepisach prawa, regulujących sposób funkcjonowania (i finansowania) podmiotów wybranych do realizacji działania lub jego części⁵.

Wnioskodawca we wniosku o dofinansowanie realizacji projektu, a beneficjent w sprawozdaniach z realizacji projektu, ma obowiązek wskazania podmiotu uprawnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowanych lub podstawy prawnej jego wyboru.

- W przypadku wskazania przez beneficjenta/partnera krajowego we wniosku o dofinansowanie innego podmiotu uprawnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, **wymogi regulaminowe** (np. konieczność przedstawienia prawomocnych decyzji, oświadczenia o kwalifikowalności VAT, posiadania prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane) **weryfikuje się w odniesieniu do podmiotu uprawnionego do ponoszenia wydatków kwalifikowanych.**
- **Przepływy finansowe** pomiędzy beneficjentem/partnerem krajowym a innym podmiotem uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, winny **odbywać się na podstawie obowiązujących przepisów prawa.**

Podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych są zobowiązane do:

- przestrzegania zasad dotyczących kwalifikowalności wydatków i sposobu ich ponoszenia,
- składania oświadczeń w sprawie kwalifikowalności podatku VAT,
- zachowania zasad trwałości projektu,
- upowszechniania zasad horyzontalnych.

Podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych mogą również wносить wkład własny w działaniach objętych pomocą publiczną, które realizują.

Podmiotami uprawnionymi do ponoszenia wydatków kwalifikowanych (oprócz beneficjenta, partnera krajowego i miasta-partnera szwajcarskiego) są w szczególności⁶:

⁵ Powyższe wynika zarówno z wykładni celowościowej i funkcjonalnej Regulaminu, jak i analizy pytań zgłaszanych dotychczas przez miasta, z których wynika zamiar realizacji projektu w szerokim układzie podmiotowym.

⁶ Z uwagi na przyjęty w Regulaminie otwarty katalog podmiotów uprawnionych do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, wskazany w niniejszym opracowaniu katalog rodzajowy tych podmiotów ma jedynie charakter przykładowy i obejmuje najczęściej występujące kategorie innych podmiotów uprawnionych do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, możliwe do zidentyfikowania na tym etapie realizacji naboru.

- samorządowe zakłady budżetowe,
- spółki komunalne,
- instytucje kultury i biblioteki,
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej,
- Policja,
- Państwowa Straż Pożarna,
- ochotnicze straże pożarne,
- spółdzielnie socjalne,
- inne spółdzielnie, w tym spółdzielnie energetyczne,
- parki narodowe,
- grantobiorcy.

Katalog rodzajowy podmiotów uprawnionych do ponoszenia wydatków kwalifikowanych ma charakter otwarty.

2.1.3.1. Samorządowe zakłady budżetowe

Samorządowe zakłady budżetowe to jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych (w tym gmin lub powiatów), które odpłatnie wykonują wyodrębnione zadania i pokrywają koszty swojej działalności z przychodów własnych.

Zakłady budżetowe prowadzą gospodarkę finansową na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych. Zakłady budżetowe działają na podstawie planu finansowego, który jest załącznikiem do budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

W formie samorządowego zakładu budżetowego prowadzona jest wyłącznie działalność niewykraczająca poza zadania o charakterze użyteczności publicznej.

Podstawą gospodarki finansowej samorządowego zakładu budżetowego jest roczny plan finansowy obejmujący przychody, w tym dotacje z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, koszty i inne obciążenia, stan środków obrotowych, stan należności i zobowiązań na początek i koniec okresu oraz rozliczenia z budżetem jednostki samorządu terytorialnego.

Samorządowy zakład budżetowy wpłaca do budżetu jednostki samorządu terytorialnego nadwyżkę środków obrotowych, ustaloną na koniec okresu sprawozdawczego, chyba że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego postanowi inaczej. W planie finansowym samorządowego zakładu budżetowego mogą być dokonywane zmiany w

ciągu roku w przypadku realizowania wyższych od planowanych przychodów i kosztów, pod warunkiem, że nie spowoduje to zmniejszenia wpłat do budżetu jednostki samorządu terytorialnego, ani zwiększenia dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego.

Samorządowy zakład budżetowy może otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego:

- 1) dotacje przedmiotowe,**
- 2) dotacje celowe** na zadania bieżące, finansowane z udziałem środków, pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) i innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi;
- 3) dotacje celowe** na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji.

W zakresie określonym w odrębnych ustawach, samorządowy zakład budżetowy może także otrzymywać **dotację podmiotową**.

Ponadto jednostka samorządu terytorialnego może przekazać samorządowemu zakładowi budżetowemu **środki finansowe wynikające z rozliczenia podatku od towarów i usług**, z tym, że **ich wysokość nie może być wyższa niż wynikająca z rozliczenia tego podatku związanego z tym zakładem**.

Ponadto nowo tworzonemu samorządowemu zakładowi budżetowemu może być przyznana **jednorazowa dotacja z budżetu jednostki samorządu terytorialnego** na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe.

Wysokość dotacji przekazywanych dla samorządowego zakładu budżetowego **podlega ograniczeniom ustawowym**.

Dotacje dla samorządowego zakładu budżetowego, z wyłączeniem dotacji celowych na zadania bieżące finansowane z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) i innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji - **nie mogą przekroczyć 50% kosztów jego działalności**.

- Samorządowe zakłady budżetowe mogą realizować działania obejmujące zadania **o charakterze użyteczności publicznej**.
- Zakłady budżetowe mogą otrzymywać od gminy/powiatu **dotacje**.
- Rodzaj i wysokość dotacji przekazywanych przez gminę/powiat samorządowemu zakładowi budżetowemu zależy od zakresu działań, na sfinansowanie których przekazywana jest dotacja.

Podstawy prawne funkcjonowania/realizacji działań, poddziałań:

- 1) Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 679),
- 2) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

2.1.3.2. Spółki komunalne

Zgodnie z postanowieniami Rozdziału 13 Regulaminu jednym z podmiotów uprawnionych do ponoszenia wydatków kwalifikowalnych może być spółka komunalna⁷.

⁷ Ze względu na złożoność stosunków prawnych pomiędzy gminą a spółką komunalną oraz możliwość udziału w tych ostatnich również innych jednostek samorządu terytorialnego oraz podmiotów zewnętrznych, pojawia się konieczność doprecyzowania kilku zagadnień, które mogą budzić wątpliwości już na etapie planowania działań w projekcie. Ustawa o samorządzie gminnym oraz ustawa o gospodarce komunalnej posługuje się terminem komunalna (gminna) osoba prawna. W praktyce samorządowej termin ten jest różnie rozumiany, co znalazło także swoje odzwierciedlenie w rozważaniach doktryny prawnej. „O wiele większe natomiast wątpliwości powstają w przypadku gminnych osób prawnych, jako że ustawa o samorządzie gminnym nie zawiera legalnej definicji tego pojęcia. Egzemplifikacją trudności z jednoznaczną delimitacją pojęcia gminnych osób prawnych może być spór dotyczący sprecyzowania, jaka musi być struktura własnościowa spółki kapitałowej, aby mogła ona zostać uznana za gminną osobę prawną. W sporze tym reprezentowane są zazwyczaj trzy stanowiska. Pierwsze zakłada, że gminnymi osobami prawnymi są jedynie te spółki kapitałowe, w których gminy posiadają wszystkie udziały bądź akcje, a więc których cały kapitał zakładowy znajduje się w rękach jednej gminy (T. Dybowski, Mienie komunalne..., s. 8; W.J. Katner, Mienie komunalne jako podstawa działalności gospodarczej samorządu terytorialnego, Acta Universitatis Lodzensis, Folia Iuridica 1993, nr 57, s. 75; J. Ignatowicz, Mienie komunalne - zagadnienia podstawowe (w:) Rozprawy z prawa cywilnego i ochrony środowiska ofiarowane Profesorowi Antoniowi Agopszowiczowi, Katowice 1992, s. 88; C. Banasiński, M. Kulesza, Ustawa o gospodarce komunalnej..., s. 85; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 1995 r., III CZP 6/95, OSN 1995, nr 5, poz. 72). Drugie stanowisko zakłada, że gminnymi osobami prawnymi są takie spółki kapitałowe, w których gmina posiada ponad 50% udziałów lub akcji w kapitale zakładowym, a więc spółki z większościowym udziałem gminy (A. Agopszowicz, Zarys prawa samorządu terytorialnego, Katowice 1991, s. 73-74). Trzecie stanowisko interpretacyjne zakłada, że gminnymi osobami prawnymi są takie spółki kapitałowe, w odniesieniu do których gminy mogą decydować o swoich najważniejszych sprawach, takich jak zmiana umowy (statutu) spółki, w tym zmiana przedmiotu prowadzonej przezeń działalności, połączenie się z inną spółką lub spółkami, rozwiązanie spółki, zbycie przedsiębiorstwa spółki itp. Prawną możliwość

Za spółkę komunalną (dla potrzeb realizacji projektu w ramach Programu) uznaje się **spółkę prawa handlowego z większościowym udziałem gminy, a więc spółkę, w której gmina posiada ponad 50% udziałów lub akcji w kapitale zakładowym.**

Przepływy finansowe pomiędzy beneficjentem/partnerem krajowym, a spółką komunalną winny odbywać się na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

W odniesieniu do spółek komunalnych można wskazać kilka, powszechnie spotykanych w praktyce samorządowej, podstaw takich przepływów. Należą do nich w szczególności:

- 1) podwyższenie kapitału zakładowego,
- 2) rekompensaty w związku z wykonywaniem usług użyteczności publicznej.

Przed przekazaniem finansowania spółce komunalnej w ramach projektu, konieczne jest zweryfikowanie założeń planowanego wsparcia finansowego pod kątem wykluczenia, bądź stwierdzenie możliwości występowania **pomocy publicznej**.

Spółka komunalna może być także wykonawcą działań/poddziałów realizowanych w ramach projektu. Informacje w tym zakresie zawiera Rozdział 2.2.1. Poradnika.

Podstawy prawne funkcjonowania/realizacji działań, poddziałów:

- 1) Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 18 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 679)⁸

decydowania o tych wszystkich kwestiach daje gminom odpowiednio duży udział w kapitale zakładowym spółki, który w przypadku spółek z o.o. powinien wynosić 2/3, zaś w przypadku spółek akcyjnych 3/4 (S. Dudzik, Działalność gospodarcza samorządu terytorialnego..., s. 123 i n.)." - M. Szydło [w:] Ustawa o gospodarce komunalnej. Komentarz, Warszawa 2008, art. 2.

⁸ Ustawy tej nie stosuje się do podmiotów leczniczych utworzonych i prowadzonych w formie spółki kapitałowej przez jednostki samorządu terytorialnego.

- 4) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 991 z późn. zm.)
- 5) Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. U. UE. L. z 2012 r. Nr 7, str. 3),
- 6) Rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. U. UE. L. z 2007 r. Nr 315, str. 1 z późn. zm.).

2.1.3.3. Instytucje kultury i biblioteki

Instytucje kultury i biblioteki są odrębnymi od gminy **osobami prawnymi**.

Finansowanie przez beneficjenta/partnera krajowego działania/poddziałania realizowanego przez instytucje kultury odbywa się w oparciu o art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 25.10.1991 r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*.

Finansowanie przez beneficjenta/partnera krajowego działania/poddziałania realizowanego przez biblioteki odbywa się również w oparciu o art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 25.10.1991 r. *o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej*. Wynika to z braku przepisów dot. kwestii finansowania bibliotek w ustawie o bibliotekach, Na podstawie art. 2 tej ustawy w nieuregulowanym przez nią zakresie do bibliotek stosuje się odpowiednio przepisy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.”

Zgodnie z ww. przepisem **organizator działania** (którym może być **jednostka samorządu terytorialnego**)⁹ **przekazuje** instytucji kultury **środki finansowe w formie dotacji**:

- 1) podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych, w tym na utrzymanie i remonty obiektów,
- 2) celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji, celowej na realizację wskazanych zadań i programów.

⁹ Organizatorem działania może być jednostka samorządu terytorialnego (powiat, gmina). JST organizuje działalność kulturalną tworząc samorządowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym.

Dotacje¹⁰, przekazywane bibliotekom i instytucjom kultury, **to** podlegające szczególnym zasadom rozliczania **środki** m.in. z budżetu jednostek samorządu terytorialnego, przeznaczone na podstawie ustawy o finansach publicznych, odrębnych ustaw lub umów międzynarodowych, **na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych**. Na gruncie ustawy o finansach publicznych wyodrębniono dotacje celowe, przedmiotowe i podmiotowe¹¹.

Wobec braku odrębnych uregulowań, dotacje celowe przyznawane są na podstawie umowy dotacyjnej¹².

- Instytucje kultury lub biblioteki mogą realizować działania przekazane przez organizatora działania: beneficjenta lub partnera krajowego (gmina, powiat).
- Organizator działania: beneficjent lub partner krajowy (gmina/powiat) przekazuje instytucjom kultury lub bibliotekom środki finansowe na realizację zadań publicznych w formie dotacji.
- Rodzaj dotacji przekazywanych przez organizatora działania instytucjom kultury/bibliotekom zależy od zakresu działań, na sfinansowanie których przekazywana jest dotacja.

Podstawy prawne funkcjonowania/realizacji działań, poddziałań:

1. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 87),
2. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2393),
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

¹⁰ Zgodnie z art. 126 u.f.p.

¹¹ Zgodnie z art. 214 i 215 u.f.p.

¹² Zgodnie z art. 250 u.f.p.; zob. też: wyrok WSA w Gliwicach z 7.06.2016 r., I SA/GI 188/16, LEX nr 2077631). P. Antoniak-Tęskna [w:] Organizowanie i prowadzenie działalności kulturalnej. Komentarz, LEX/el. 2019, art. 5.

2.1.3.4. Podmiot leczniczy – SP ZOZ

Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej (dalej SP ZOZ) są odrębnymi osobami prawnymi, tworzonymi między innymi przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie przepisów ustawy z dnia 15.04.2011 r. o działalności leczniczej (dalej: „ustawa o działalności leczniczej”). Mieszczą się one w grupie podmiotów leczniczych, oraz szerzej, podmiotów wykonujących działalność leczniczą¹³.

Zasady przekazywania środków finansowych SP ZOZ uregulowane zostały w dziale V ww. ustawy. W myśl przepisów tego działu, podmioty wykonujące działalność leczniczą mogą otrzymać środki publiczne od jednostki samorządu terytorialnego **na cele określone w art. 114 ust. 1**. Jednym ze wspomnianych celów jest realizacja projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), lub innych niż wymienione środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, niepodlegających zwrotowi na zasadach określonych w odrębnych przepisach¹⁴.

Cel ten dotyczy między innymi projektów realizowanych z udziałem środków pochodzących z Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy¹⁵.

W myśl art. 115 ust. 3 w związku z art. 115 ust. 1 pkt 1 ustawy o działalności leczniczej środki na realizację zadań, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 4 ustawy mogą zostać przekazane w formie dotacji w rozumieniu ustawy o finansach publicznych. Umowa dotacyjna powinna zawierać zatem elementy obligatoryjne wynikające z odpowiednich przepisów ustawy z dnia 27.08.2011 r. *o finansach publicznych*, natomiast same rozliczenia podlegają ogólnym zasadom wynikającym z ustawy o finansach publicznych, jak np. określonym w art. 251-252 ww. ustawy zasadom zwrotu dotacji.

Warto dodać, że przekazanie finansowania podmiotom leczniczym stanowiącym samorządowe jednostki budżetowe następuje na zasadach właściwych dla jednostek budżetowych¹⁶. Ustawa o działalności leczniczej nie wprowadza w tym zakresie innych uregulowań niż ustawa o finansach publicznych.

¹³ Por. art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z 15.04.2011 r. o działalności leczniczej.

¹⁴ Art. 114 ust. 1 pkt 4 ustawy z 15.04.2011 r. o działalności leczniczej.

¹⁵ Por. art. 5 ust. 3 pkt 2 ustawy z 27.08.2011 r. o finansach publicznych.

¹⁶ Art. 117 ustawy z 15.04.2011 r. o działalności leczniczej.

- Podmioty lecznicze, działające w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, mogą uzyskać dotację na podstawie umowy o udzielenie dotacji.
- Do umowy o udzielenie dotacji znajdują zastosowanie przepisy ustawy o finansach publicznych.
- Zasady przekazywania i wykorzystania środków publicznych przez podmioty lecznicze, będące jednostkami budżetowymi określają przepisy o finansach publicznych.

Podstawy prawne funkcjonowania/realizacji działań, poddziałań:

- 1) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 991 z późn. zm.)
- 2) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

2.1.3.5. Policja

Zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 6.04.1990 r. o Policji - **jednostki samorządu terytorialnego mogą uczestniczyć w pokrywaniu wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych lub remontowych oraz kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, a także zakupu niezbędnych dla ich potrzeb towarów i usług.**

Gminy lub powiaty mogą również pokrywać koszty **utrzymania etatów Policji zwiększonych ponad ustawową liczbę etatów na ich wniosek.**

Zgodnie z art. 13 ust. 4a ustawy z dnia 06.04.1990 r. o Policji na wniosek rady powiatu lub rady gminy liczba etatów Policji w rewirach dzielnicowych i posterunkach Policji na terenie powiatu lub gminy może ulec zwiększeniu ponad liczbę przez Komendanta Głównego Policji zarządzeniem wydanym na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 6.04.1990 o Policji, jeżeli organy te zapewnią pokrywanie kosztów utrzymania etatów Policji przez okres co najmniej 5. lat, na warunkach określonych w porozumieniu zawartym między organem powiatu lub gminy, a właściwym komendantem wojewódzkim Policji i zatwierdzonym przez Komendanta Głównego Policji.

Powiat lub gmina **mogą przekazać**, na warunkach określonych w porozumieniu zawartym między organem wykonawczym powiatu lub gminy a właściwym komendantem powiatowym (miejskim) Policji, **środki finansowe stanowiące dochody własne powiatu lub gminy dla Policji, z przeznaczeniem na: rekompensatę pieniężną za czas służby przekraczający normę określoną ustawowo lub nagrodę za osiągnięcia w służbie, dla policjantów właściwych miejscowo komend powiatowych (miejskich) i komisariatów, którzy realizują zadania z zakresu służby prewencyjnej.**

Porozumienie, o którym mowa powyżej, określa w szczególności:

- 1) rodzaje ustawowych zadań Policji finansowanych na podstawie porozumienia, wykonywanych w czasie przekraczającym normę określoną ustawowo, za wykonywanie których może być przyznana nagroda za osiągnięcia w służbie,
- 2) wysokość oraz tryb i terminy przekazywania środków finansowych, sposób dokonywania oceny prawidłowości wykonania porozumienia.

Dla wspierania przez jednostki samorządu terytorialnego funkcjonowania policji został utworzony Fundusz Wsparcia Policji, składający się z funduszy: centralnego, wojewódzkich i szkół Policji.

Fundusz Wsparcia Policji jest państwowym funduszem celowym. Środki finansowe uzyskane przez Policję w trybie i na warunkach określonych powyżej, na podstawie umów i porozumień zawartych przez: Komendanta Głównego Policji, są przychodami funduszu centralnego; komendantów odpowiednio wojewódzkich lub Komendanta Stołecznego Policji albo podległych im komendantów powiatowych (miejskich, rejonowych) Policji - są przychodami wojewódzkich funduszy; Komendanta-Rektora Akademii Policji w Szczytnie oraz komendantów szkół policyjnych - są przychodami funduszu szkół Policji.

Środki Funduszu są przeznaczone na:

- 1) pokrywanie wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych lub remontowych oraz kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji, a także zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług,
- 2) rekompensatę pieniężną dla policjantów za czas służby przekraczający normę określoną w art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 06.04.1990 r. o Policji),
- 3) nagrody dla policjantów za osiągnięcia w służbie.

Środkami Funduszu dysponują: Komendant Główny Policji - w zakresie funduszu centralnego; odpowiednio komendanci wojewódzcy lub Komendant Stołeczny Policji - w zakresie funduszy wojewódzkich; Komendant-Rektor Akademii Policji w Szczytnie oraz komendanci szkół policyjnych - w zakresie funduszu szkół Policji.

Komendant Główny Policji sporządza łączny plan finansowy i łączne sprawozdanie finansowe Funduszu. Zmiany kwot przychodów i kosztów Funduszu, ujętych w planie finansowym Funduszu oraz przeniesienia wydatków pomiędzy poszczególnymi pozycjami planu, dokonuje dysponent środków Funduszu.

- Gminy/powiaty mogą uczestniczyć w pokrywaniu wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych lub remontowych oraz kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Policji (w tym komendy miejskiej policji), a także zakupu niezbędnych dla ich potrzeb towarów i usług.
- Gminy/powiaty mogą pokryć koszty utrzymania dodatkowych etatów Policji (wsparcie finansowe nie może być jednak krótsze niż 5 lat od dnia podjęcia przez JST odpowiedniej uchwały).
- Finansowanie zadań policji przez JST odbywa się na podstawie porozumienia zawartego przez gminę/powiat z właściwą jednostką organizacyjną Policji. Porozumienie podlega zatwierdzeniu przez właściwego komendanta policji i zawiera postanowienia wskazane w art. 13 Ustawy z dnia 06.04.1990 r. o Policji.
- Środki przekazane Policji na podstawie umów lub porozumień zawartych z właściwymi jednostkami organizacyjnymi Policji zasilają Fundusz Wspierania Policji. Środki z Funduszu Wspierania Policji powinny być wydatkowane zgodnie z podpisanymi umowami lub porozumieniami.

Podstawy prawne funkcjonowania/realizacji działań, poddziałań:

1) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 145).

2.1.3.6. Państwowa Straż Pożarna

Gmina, powiat lub samorząd województwa oraz organizatorzy imprez masowych, **mogą uczestniczyć w pokrywaniu części kosztów funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej** (art. 19b ustawy z dnia 24.08.1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej).

Środki finansowe uzyskane przez Państwową Straż Pożarną, między innymi z wpływów uzyskanych z tytułu pokrycia części kosztów funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej

od gmin, powiatów lub organizatorów imprez masowych, zgodnie z zawartymi umowami lub porozumieniami, zasilają Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej.

Przychody uzyskane przez: Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej - są przychodami funduszu centralnego; komendantów wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej lub nadzorowanych przez nich komendantów powiatowych (miejskich) Państwowej Straży Pożarnej - są przychodami funduszy wojewódzkich, a komendantów szkół Państwowej Straży Pożarnej - są przychodami funduszy szkół Państwowej Straży Pożarnej.

Środki Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej mogą być przeznaczone m.in. na:

- 1) pokrywanie wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych i remontowych,
- 2) pokrywanie kosztów utrzymania i funkcjonowania jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej, a także na zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług,
- 3) pokrywanie wydatków na potrzeby służby w zakresie, o którym mowa ustawie,
- 4) cele statutowe szkół Państwowej Straży Pożarnej,
- 5) pokrywanie wydatków związanych z przeprowadzeniem egzaminu dla osób ubiegających się o przyznanie prawa do wykonywania zawodu rzeczoznawcy do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej sporządza łączny plan finansowy i łączne sprawozdanie finansowe Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej. Zmiany kwot przychodów i kosztów Funduszu ujętych w planie finansowym Funduszu oraz przeniesienia wydatków pomiędzy poszczególnymi pozycjami planu, dokonuje dysponent środków Funduszu.

- Gminy/powiaty mogą uczestniczyć w pokrywaniu kosztów funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej.
- Finansowanie zadań Państwowej Straży Pożarnej przez JST odbywa się na podstawie umowy lub porozumienia zawartego przez gminę/powiat z właściwą jednostką Państwowej Straży Pożarnej.
- Środki przekazane Państwowej Straży Pożarnej na podstawie umów lub porozumień zawartych z właściwymi jednostkami organizacyjnymi Straży Pożarnej zasilają Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej. Środki z Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, powinny być wydatkowane zgodnie z podpisanymi umowami lub porozumieniami.

Podstawy prawne funkcjonowania/realizacji działań, poddziałań:

- 1) Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 127).

2.1.3.7. Ochotnicze straże pożarne

Ochotnicze straże pożarne to jednostki ochrony przeciwpożarowej, będące stowarzyszeniami w rozumieniu ustawy z dnia 07.04.1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach. Do zadań ochotniczych straży pożarnych należy podejmowanie działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska.

Gmina jest obowiązana do zawarcia umowy ze wszystkimi ochotniczymi strażami pożarnymi (dalej OSP) działającymi na jej terenie, zawierającej postanowienia dotyczące podejmowanych działań w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska oraz postanowienia dotyczące obowiązków, o których mowa poniżej (art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych).

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych **w ramach realizacji zadania własnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej gmina zapewnia**, stosownie do posiadanych sił i środków, **ochotniczym strażom pożarnym:**

- 1) obiekty, tereny, pojazdy i sprzęt specjalistyczny, środki ochrony indywidualnej, umundurowanie, w tym umundurowanie wyjściowe, środki łączności oraz ich utrzymanie,
- 1a) finansowanie szkoleń innych niż wskazane w art. 11 ust. 1¹⁷ oraz szkoleń z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- 2) ubezpieczenie strażaków ratowników OSP i kandydatów na strażaków ratowników OSP oraz członków i opiekunów młodzieżowych drużyn pożarniczych i dziecięcych drużyn pożarniczych, w tym ubezpieczenie grupowe, od odpowiedzialności cywilnej i od następstw nieszczęśliwych wypadków, podczas wykonywania powierzonych zadań,
- 3) badania lekarskie strażaków ratowników OSP przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych (z wyłączeniami wskazanymi ustawą),

¹⁷ Szkolenia z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy inne niż szkolenia, w tym szkolenia specjalistyczne strażaków ratowników OSP oraz kandydatów na strażaków ratowników OSP, prowadzone nieodpłatnie przez Państwową Straż Pożarną na podstawie programów opracowywanych przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej i zatwierdzanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz na podstawie programu kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym).

- 4) badania lekarskie kandydatów na strażaków ratowników OSP przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w szkoleniu podstawowym, przygotowującym do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych,
- 5) wyżywienie strażaków ratowników OSP podczas prowadzenia działań ratowniczych, udziału w działaniach ratowniczych oraz akcjach ratowniczych, udziału w działaniach prowadzonych przez inne służby, inspekcje i straże trwających co najmniej 6 godzin, a także szkoleniach, ćwiczeniach i zawodach sportowo-pożarniczych, trwających co najmniej 8 godzin.

Podczas realizowania zadania własnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej, gmina może korzystać ze wsparcia właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz wojewody.

Na podstawie art. 32 ustawy z dnia 17.12.2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych, **koszty funkcjonowania ochotniczych straży pożarnych są pokrywane m.in. z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (bezpośrednio z budżetu lub na podstawie umowy dotacji).**

- Gminy pokrywają wydatki na działania wskazane w umowie z OSP na podstawie umowy z OSP.
- Gminy mogą przekazywać ochotniczym strażom pożarnym dodatkowe środki pieniężne również w formie dotacji.

Podstawy prawne funkcjonowania/realizacji działań, poddziałań:

1) Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 233).

2.1.3.8. Spółdzielnie socjalne

Spółdzielnie socjalne to spółdzielnie, których przedmiotem działalności jest prowadzenie wspólnego przedsiębiorstwa w oparciu o osobistą pracę członków oraz pracowników spółdzielni socjalnej. Spółdzielnie socjalne działają na rzecz społecznej i zawodowej reintegracji jej członków oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Założycielem spółdzielni socjalnych mogą być jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty).

Działalność spółdzielni socjalnej może zostać wsparta ze środków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności poprzez: dotacje, pożyczki, poręczenia pożyczek, kredytów lub zabezpieczenia zwrotu otrzymanej refundacji lub środków na podjęcie działalności gospodarczej, założenie lub przystąpienie do

spółdzielni socjalnej, usługi lub doradztwo w zakresie finansowym, księgowym, ekonomicznym, prawnym i marketingowym **oraz zrefundowanie kosztów lustracji.**

Wsparcie udzielane jest, w drodze uchwały przez właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego, na cele związane z rozwojem spółdzielni socjalnych.

Wsparcie w postaci dotacji, pożyczki, poręczenia pożyczek, kredytów lub zabezpieczenia zwrotu otrzymanej refundacji lub środków na podjęcie działalności gospodarczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej oraz wsparcie, o którym mowa w art. 5a ust. 5 i 6¹⁸, art. 6 ust. 3¹⁹ i art. 12 ust. 3a²⁰, jest udzielane jako pomoc *de minimis* zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352/1 z 24.12.2013), zaś w przypadku gdy spółdzielnia wykonuje usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 114/8 z 26.4.2012). Zaświadczenie o udzieleniu wsparcia wydaje właściwy organ na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 743 oraz z 2022 r. poz. 807).

¹⁸ Art. 5a ust. 5: Wsparcie udzielane jako wkład organizacji pozarządowych, kościelnych osób prawnych lub jednostek samorządu terytorialnego może polegać na przeniesieniu lub obciążeniu własności rzeczy lub innych praw, a także na dokonaniu innych świadczeń na rzecz spółdzielni socjalnej, w szczególności na wykonywaniu świadczeń przez wolontariuszy lub pracowników jednostek samorządu terytorialnego, kościelnych osób prawnych lub organizacji pozarządowych.

Art. 5A ust. 6. Spółdzielnia socjalna założona przez jednostki samorządu terytorialnego, kościelne osoby prawne lub organizacje pozarządowe może udzielić poręczenia pożyczek, kredytów lub zabezpieczenia zwrotu otrzymanej refundacji lub środków na podjęcie działalności gospodarczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.

¹⁹ Art. 6 ust. 3: Spółdzielnia socjalna nie uiszcza opłaty sądowej od wniosku o wpis tej spółdzielni do Krajowego Rejestru Sądowego, a także od wniosków o zmiany wpisu oraz nie uiszcza opłaty za ogłoszenie tych wpisów w Monitorze Sądowym i Gospodarczym

²⁰ Art. 12 ust. 3a: W stosunku do członków spółdzielni socjalnej i pracowników będących osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym, zatrudnionych na zasadach, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 1a ustawy o spółdzielniach socjalnych, część wynagrodzenia odpowiadająca składce należnej od zatrudnionego na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe oraz część kosztów osobowych pracodawcy odpowiadająca składce na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe za zatrudnionego, na podstawie umowy zawartej między starostą właściwym dla siedziby spółdzielni a spółdzielnią, może podlegać finansowaniu ze środków Funduszu Pracy w pełnej wysokości przez okres 24 miesięcy od dnia zatrudnienia oraz w połowie wysokości przez kolejne 12 miesięcy, do wysokości odpowiadającej miesięcznie wysokości składki, której podstawą wymiaru jest kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Wsparcie w postaci dotacji oraz usług lub doradztwa w zakresie finansowym, księgowym, ekonomicznym, prawnym i marketingowym, **przeznaczone na realizację zadań należących do statutowej działalności spółdzielni socjalnej, nie stanowi pomocy publicznej**, z tym, że kwota wsparcia nie może przekroczyć kwoty stanowiącej równowartość kosztów działania spółdzielni socjalnej, pomniejszonej o przychód uzyskany z działalności gospodarczej.

- Jednostka samorządu terytorialnego może udzielić spółdzielni socjalnej: dotacji, pożyczki, poręczenia pożyczek, kredytów lub zabezpieczenia zwrotu otrzymanej refundacji lub środków na podjęcie działalności gospodarczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, usługi lub doradztwo w zakresie finansowym, księgowym, ekonomicznym, prawnym i marketingowym oraz zrefundowanie kosztów lustracji.
- Ustawowo wskazane rodzaje wsparcia są objęte pomocą *de minimis*.
- Przed przekazaniem finansowania spółdzielni socjalnej w ramach projektu, konieczne jest weryfikowanie założeń planowanego wsparcia finansowego pod kątem wykluczenia bądź stwierdzenie możliwości występowania pomocy *de minimis*.

Spółdzielnia socjalna może być wykonawcą działań/poddziałów realizowanych w ramach projektu. Informacje w tym zakresie zawiera Rozdział 4 Poradnika.

Podstawy prawne funkcjonowania/realizacji działań, poddziałań:

- 1) ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 802).

2.1.3.9. Spółdzielnie energetyczne

Spółdzielnie energetyczne to spółdzielnie, których przedmiotem działalności jest wytwarzanie energii elektrycznej lub biogazu, lub biogazu rolniczego, lub biometanu, lub ciepła w instalacjach odnawialnego źródła energii, obrót nimi lub ich magazynowanie, dokonywane w ramach działalności prowadzonej wyłącznie na rzecz tych spółdzielni oraz ich członków. Członkiem spółdzielni energetycznej może być jednostka samorządu terytorialnego. Wówczas spółdzielnia energetyczna może być podmiotem uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych.

Podstawą funkcjonowania spółdzielni energetycznej jest ustawa z dnia 20.02.2015 r. o odnawialnych źródłach energii i ustawa z dnia 16.09.1982 r. – Prawo spółdzielcze, które

umożliwiają przekazanie spółdzielni finansowania przez jej członków, w tym JST. W myśl art. 38o ustawy z dnia 20.02.2015 r. o odnawialnych źródłach energii ww. przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze stosuje się do spółdzielni energetycznych w zakresie nieuregulowanym w ustawie o odnawialnych źródłach energii.

Zgodnie z art. 20 § 2 ustawy z dnia 16.09.1982 r. – Prawo spółdzielcze, statut spółdzielni może przewidywać wnoszenie przez członków wkładów na własność spółdzielni lub do korzystania z nich przez spółdzielnię na podstawie innego stosunku prawnego.

W tym wypadku statut powinien określać charakter i zakres przysługującego spółdzielni prawa do wkładów, wysokość wkładów oraz ich rodzaj, jeżeli są to wkłady niepieniężne, terminy ich wnoszenia, zasady wyceny i zwrotu w wypadku likwidacji spółdzielni, wystąpienia członka lub ustania członkostwa z innych przyczyn, a także w innych wypadkach przewidzianych w statucie (art. 20 § 2 zdanie drugie ustawy – Prawo Spółdzielcze).

- Podstawę przekazania przez JST finansowania spółdzielni energetycznej, której jest członkiem, stanowi określony w statucie spółdzielni obowiązek wniesienia przez członka spółdzielni wkładów.
- Przed przekazaniem finansowania spółdzielni energetycznej w ramach projektu konieczne jest weryfikowanie założeń planowanego wsparcia finansowego pod kątem wykluczenia bądź stwierdzenie możliwości występowania **pomocy publicznej**.

Spółdzielnia energetyczna może być wykonawcą działań/poddziałań realizowanych w ramach projektu. Informacje w tym zakresie zawiera Rozdział 4 Poradnika.

Podstawy prawne funkcjonowania/realizacji działań lub poddziałań:

- 1) Ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 648 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1436 z późn. zm.).

2.1.3.10. Parki narodowe

Park narodowy może być podmiotem uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych w zakresie przewidzianym w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478).

Zgodnie z art. 8h ust. 2 pkt 7 tej ustawy, przychodami parku narodowego mogą być dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego przeznaczone na realizację zadań związanych z ochroną wartości przyrodniczych lub kulturowych regionu.

Natomiast zgodnie z art. 8h ust. 4 ustawy, dotacja ta może zostać przeznaczona wyłącznie na realizację ustawowych zadań parku narodowego, o których mowa w art. 8b ust. 1.

Zgodnie z art. 8b ust. 1 ustawy, do zadań parków narodowych należy w szczególności:

- 1) prowadzenie działań ochronnych w ekosystemach parku narodowego, zmierzających do realizacji celów, o których mowa w art. 8 ust. 2;
- 2) udostępnianie obszaru parku narodowego na zasadach określonych w planie ochrony, o którym mowa w art. 18, lub zadaniach ochronnych, o których mowa w art. 22, i w zarządzeniach dyrektora parku narodowego;
- 3) prowadzenie działań związanych z edukacją przyrodniczą.

Ze wspomnianych przepisów nie wynika obowiązek przeprowadzenia konkursu na wybór parku dla realizacji określonego działania. Z tego należy wnioskować, że w Programie Rozwoju Miast park może zostać wskazany wprost jako podmiot, któremu miasto udzieli dotacji na realizację działania. To ostatnie powinno dotyczyć ochrony przyrody oraz stanowić realizację ustawowych zadań parku.

2.1.3.11. Grantobiorcy

Działanie lub poddziałanie grantowe to szczególny rodzaj działania/poddziałania, które polega na przekazaniu części dofinansowania innym podmiotom (np. przedsiębiorcom lub osobom fizycznym) w celu realizacji określonych zadań i będzie realizowane poprzez wyłonienie grantobiorców przez wnioskodawcę/beneficjenta lub partnera krajowego.

Grantobiorcy wyłonieni przez wnioskodawcę/beneficjenta lub partnera krajowego będą podmiotami uprawnionymi do ponoszenia wydatków w ramach działania grantowego lub jego części.

Działania grantowe mogą być prowadzone na podstawie przepisów prawa krajowego, jeżeli uprawniają one wnioskodawcę/beneficjenta albo partnera krajowego do organizacji konkursu grantowego, a zakres zadań zleczanych w trybie konkursowym mieści się w obszarach tematycznych Programu Rozwoju Miast.

We Wstępnej Propozycji Projektu Wnioskodawca przesądza, które z planowanych do realizacji działania/poddziałania są grantowe.

Podstawą uruchomienia działania grantowego jest umowa z grantobiorcą.

Umowa z grantobiorcą obejmuje co najmniej:

- zadania grantobiorcy objęte grantem i termin ich wykonania,
- kwotę grantu i wkładu własnego (jeżeli dotyczy),
- warunki przekazania, wydatkowania i rozliczenia grantu,
- zobowiązanie do zwrotu grantu (lub jego części) w przypadku wykorzystania go niezgodnie z celem, albo z naruszeniem postanowień umowy lub przepisów prawa,
- zobowiązanie grantobiorcy do poddania się kontroli realizacji umowy, w tym udostępniania dokumentów,
- postanowienia wynikające z przepisów o pomocy publicznej lub pomocy *de minimis*, jeżeli umowa wiąże się z udzieleniem pomocy.

W przypadku gdy dotacja na realizację grantu stanowi pomoc publiczną lub pomoc *de minimis* jej udzielenie następuje z uwzględnieniem warunków dopuszczalności tej pomocy określonych w przepisach prawa.

Umowa z grantobiorcą – oprócz wskazanych wyżej postanowień – powinna zawierać również wszystkie wymagane przepisami prawa elementy.

Przykładowe podstawy prawne, a także zakres działań grantowych możliwych do realizacji w oparciu o wskazane podstawy prawne zawiera **Tabela nr 1**.

Tabela 1 Zakres działań grantowych możliwych do realizacji w projekcie w oparciu o wskazane podstawy prawne

Podstawa prawna	Grantodawca	Grantobiorca	Zakres tematyczny grantów
Ustawa z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 571) Art. 11 ust. 2	Gmina, powiat, związek komunalny	- Organizacje pozarządowe w rozumieniu art. 3 ust. 2 ustawy - Osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, - Stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, - Spółdzielnie socjalne, - Spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1599 i 2185), które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.	Konkurs grantowy musi być realizowany w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ust. 1 ustawy
UWAGA: W oparciu o przepisy art. 16 a ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie dopuszczalny jest „regranting”, czyli zlecenie przez grantobiorcę (operatora grantu) realizacji całości zleconego przez grantodawcę zadania publicznego realizatorom projektów. Realizatorzy projektów muszą być wybrani na zasadach i w trybie określonym w ofercie składanej w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez grantodawcę oraz umowie o wsparcie realizacji zadania publicznego lub o powierzenie realizacji zadania publicznego.			

Podstawa prawna	Grantodawca	Grantobiorca	Zakres tematyczny grantów
Ustawa z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 54) Art. 403 ust. 4 Ustawy Prawo ochrony środowiska: Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej [...] może polegać na udzielaniu dotacji celowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z budżetu gminy lub budżetu powiatu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji [...] Art. 403 ust. 5 Ustawy: Zasady udzielania dotacji celowej [...] obejmujące w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania lub dofinansowania oraz tryb	Gmina, powiat	• Podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych, w szczególności: - osoby fizyczne, - wspólnoty mieszkaniowe, - osoby prawne (tu mieszczą się spółdzielnie energetyczne – mają osobowość prawną), - przedsiębiorcy, • Jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi.	<u>Działania grantowe w konkursach organizowanych przez gminy:</u> • Przedsięwzięcia związane z ochroną wód (art. 400a ust. 1 pkt 2), • Wspomaganie realizacji zadań modernizacyjnych i inwestycyjnych służących ochronie środowiska (art. 400a ust. 1 pkt 5), • Przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami (art. 400a ust. 1 pkt 8), • Przedsięwzięcia związane z ochroną powierzchni ziemi z wyłączeniem remediacji polegających na samooczyszczaniu (art. 400a ust. 1 pkt 9), • Wspomaganie realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska, innych systemów kontroli i pomiarowych oraz badań stanu środowiska, a także systemów pomiarowych zużycia wody i ciepła (art. 400a ust. 1 pkt 15), • Wspomaganie systemów gromadzenia i przetwarzania danych związanych z dostępem do informacji o środowisku (art. 400a ust. 1 pkt 16), • Przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza (art. 400a ust. 1 pkt 21), • Wspomaganie wykorzystania lokalnych źródeł energii odnawialnej oraz wprowadzania bardziej przyjaznych dla środowiska nośników energii (art. 400a ust. 1 pkt 22),

Podstawa prawna	Grantodawca	Grantobiorca	Zakres tematyczny grantów
postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania określa odpowiednio rada gminy albo rada powiatu w drodze uchwały.			• Wspomaganie ekologicznych form transportu (art. 400a ust. 1 pkt 24), • Przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody, w tym urządzenie i utrzymanie terenów zieleni, zadrzewień, zakrzewień oraz parków (art. 400a ust. 1 pkt 29), • Profilaktyka zdrowotna dzieci zamieszkujących na obszarach, na których występują przekroczenia standardów jakości środowiska (art. 400a ust. 1 pkt 31), • Edukacja ekologiczna oraz propagowanie działań proekologicznych i zasady zrównoważonego rozwoju (art. 400a ust. 1 pkt 32), • Inne zadania służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej, wynikające z zasady zrównoważonego rozwoju i zgodne z polityką środowiskową (art. 400a ust. 1 pkt 42). <u>Działania grantowe w konkursach organizowanych przez powiat:</u> Powiat może realizować działania grantowe wymienione dla gmin oraz dodatkowo działania dot. obserwacji terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których wystąpiły te ruchy (art. 400a ust. 1 pkt 18, art. 403 ust. 1)
Ustawa z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki	Gmina, powiat, związek komunalny	• Podmiot wykonujący działalność leczniczą w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej,	Świadczenia gwarantowane (świadczenie opieki zdrowotnej finansowane w całości lub

Podstawa prawna	Grantodawca	Grantobiorca	Zakres tematyczny grantów
zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 146) art. 9 a i 9 b		- Osoba fizyczna inna niż wymieniona, wskazana wyżej, która uzyskała fachowe uprawnienia do udzielania świadczeń zdrowotnych i udziela ich w ramach wykonywanej działalności gospodarczej, - Podmiot realizujący czynności z zakresu zaopatrzenia w wyroby medyczne, - Podmiot udzielający opieki farmaceutycznej, o której mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zawodzie farmaceuty (Dz. U. z 2022 r. poz. 1873 oraz z 2023 r. poz. 1234 i 1972).	współfinansowane ze środków publicznych na zasadach i w zakresie określonych w ustawie) - art. 9a Ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
Ustawa z dnia 11.09.2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 40) Art. 13 pkt 3	Gmina, powiat, związek komunalny	Podmioty, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą spraw objętych zadaniami określonymi w art. 2 Ustawy o zdrowiu publicznym, w tym organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.	Promocja lub ochrona zdrowia w zakresie w jakim należy do zadań własnych gminy lub powiatu.
Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1292). art. 81 ust. 1 W zakresie trybu udzielenia dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty	Gmina, powiat	Osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna posiadająca tytuł prawny do zabytku wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego	Prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków. Pełen katalog prac, jakie mogą zostać sfinansowane został zawarty w art. 77 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Podstawa prawna	Grantodawca	Grantobiorca	Zakres tematyczny grantów
budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zastosowanie będą miały przepisy u.f.p.			

2.2.1. Wykonawcy

Wykonawcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która oferuje na rynku wykonanie robót budowlanych lub obiektu budowlanego, dostawę produktów lub świadczenie usług lub ubiega się o udzielenie zamówienia na ich realizację.

Co do zasady, Wykonawcy są wybierani przez beneficjenta, partnera krajowego albo inny podmiot uprawniony do ponoszenia wydatków kwalifikowanych w trybie konkurencyjnym, zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi (w tym w szczególności ustawą z dnia 11.09.2019 r. Prawo zamówień publicznych), Wytocznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27.11.2023 r. w zakresie udzielania zamówień w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy lub wewnętrznymi regulaminami dokonywania zamówień publicznych (w zależności od wartości zamówienia).

Wykonawcami są również podmioty, którym usługi zlecane są w trybie *in-house*, na podstawie art. 214 ustawy Prawo zamówień publicznych. W szczególności status taki mogą uzyskać spółki komunalne, którym Zamawiający ma zamiar udzielić zamówienia wykraczającego poza zakres zadań własnych wynikający z ustawy o gospodarce komunalnej¹. Szczególne podstawy zastosowania trybu *in-house* mogą znajdować się również w innych przepisach prawa materialnego.

W zależności od rodzaju i charakteru działania/poddziałania wykonawcami mogą być również spółki komunalne, spółdzielnie socjalne, spółdzielnie energetyczne, organizacje pozarządowe **o ile nie spełniają warunków niezbędnych dla zakwalifikowania ich jako inny podmiot uprawniony do ponoszenia wydatków kwalifikowanych.**

Wykonawcy faktycznie realizują działania/poddziałania lub ich część, wykonując roboty budowlane, realizując usługi lub dostawy, ale nie są uprawnieni do ponoszenia wydatków kwalifikowanych. Za realizację robót budowlanych, usług lub dostaw otrzymują ustalone umownie wynagrodzenie.

Wykonawcy nie są podmiotami uprawnionymi do ponoszenia wydatków kwalifikowanych w Programie Rozwoju Miast. Natomiast wydatki poniesione przez beneficjentów, partnerów lub inne podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych na świadczone przez wykonawców usługi, wykonane dostawy lub

roboty budowlane są wydatkami kwalifikowanymi, jeżeli zostały poniesione w zakresie zakwalifikowanym do dofinansowania i zgodnie z zasadami dotyczącymi wydatków kwalifikowanych.

3. Gotowość działań grantowych

W Kompletniej Propozycji Projektu wnioskodawca potwierdza gotowość działań grantowych, które rozpoczynają się zgodnie z harmonogramem w 2026 r., poprzez wskazanie w opisie działania, że zostały przygotowane co najmniej projekty dokumentów niezbędnych do uruchomienia działania grantowego.

Dokumenty potwierdzające gotowość działań grantowych na etapie składania Kompletniej Propozycji Projektu dla przykładowych podstaw prawnych zostały wskazane w Tabeli 2.

Tabela 2: Przykładowe podstawy prawne udzielenia grantu oraz dokumenty potwierdzające gotowość działań/poddziałów grantowych

Podstawa prawna udzielania grantu	Dokumenty potwierdzające gotowość działań grantowych na etapie składania Kompletniej Propozycji Projektu, o ile działania grantowe rozpoczynają się zgodnie z harmonogramem w 2026 r.	Dokumenty potwierdzające gotowość działań grantowych w momencie rozpoczęcia działania grantowego wskazanym w harmonogramie projektu
Ustawa z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	1. Projekt zarządzenia w sprawie ogłoszenia o otwartym konkursie ofert. 2. Propozycja ogłoszenia o konkursie ofert lub propozycja oferty realizacji zadania publicznego w trybie „małych zleceń”.	1. Zarządzenia w sprawie ogłoszenia o otwartym konkursie ofert. 2. Ogłoszenie o konkursie ofert lub propozycja oferty realizacji zadania publicznego w trybie „małych zleceń”.
Ustawa z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska)	1. Projekt uchwały rady gminy lub rady powiatu w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu gminy. 2. Projekt regulaminu udzielania dotacji celowej ze środków budżetu gminy (jako załącznik do uchwały).	1. Uchwała rady gminy lub rady powiatu w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej ze środków budżetu gminy. 2. Regulamin udzielania dotacji celowej ze środków budżetu gminy (jako załącznik do uchwały).

Podstawa prawna udzielania grantu	Dokumenty potwierdzające gotowość działań grantowych na etapie składania Kompletnej Propozycji Projektu, o ile działania grantowe rozpoczynają się zgodnie z harmonogramem w 2026 r.	Dokumenty potwierdzające gotowość działań grantowych w momencie rozpoczęcia działania grantowego wskazanym w harmonogramie projektu
	3. Projekt wzoru wniosku o udzielenie dotacji celowej.	3. Wzór wniosku o udzielenie dotacji celowej.
Ustawa z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	1. Projekt zarządzenia organu wykonawczego o ogłoszeniu konkursu ofert, a w przypadku, o którym mowa w art. 9b ust. 3 ustawy, projekt umowy. 2. Projekt ogłoszenia o konkursie ofert. 3. Projekt wzoru formularza oferty.	1. Zarządzenie organu wykonawczego o ogłoszeniu konkursu ofert, a w przypadku, o którym mowa w art. 9b ust. 3 ustawy, projekt umowy. 2. Ogłoszenie o konkursie ofert. 3. Wzór formularza oferty.
Ustawa z dnia 11.09.2015 r. o zdrowiu publicznym	1. Projekt uchwały rady gminy w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania z zakresu zdrowia publicznego. 2. Projekt ogłoszenia o konkursie ofert. 3. Projekt wzoru formularza oferty.	1. Uchwała rady gminy w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonywania zleconego zadania z zakresu zdrowia publicznego. 2. Ogłoszenie o konkursie ofert. 3. Wzór formularza oferty.
Ustawa z dnia 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	1. Projekt uchwały rady gminy określającej zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków. 2. Projekt wzoru wniosku o udzielenie dotacji celowej.	1. Uchwała rady gminy określająca zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków. 2. Wzór wniosku o udzielenie dotacji celowej.
We wszystkich przypadkach, w których granty będą udzielane przedsiębiorcom	Dodatkowe dokumenty	
	1. Projekt (uchwały) programu pomocy na podstawie wyłączeń blokowych, przewidującego udzielenie pomocy <i>de minimis</i> albo pomocy publicznej.	1. Uchwała rady gminy przyjmująca program pomocy na podstawie wyłączeń blokowych, przewidujący udzielenie pomocy <i>de minimis</i> albo pomocy publicznej (w tym uchwała rady gminy spełniająca warunki programu pomocowego).

Podstawa prawna udzielania grantu	Dokumenty potwierdzające gotowość działań grantowych na etapie składania Kompletnej Propozycji Projektu, o ile działania grantowe rozpoczynają się zgodnie z harmonogramem w 2026 r.	Dokumenty potwierdzające gotowość działań grantowych w momencie rozpoczęcia działania grantowego wskazanym w harmonogramie projektu
		2. Zgłoszenie do Prezesa UOKiK dot. programu pomocowego, przewidującego udzielenie pomocy <i>de minimis</i> 3. Zgłoszenie do Prezesa UOKiK programu pomocowego przewidującego udzielenie pomocy publicznej. 4. Zgłoszenie do Komisji Europejskiej programu pomocowego przewidującego udzielenie pomocy publicznej.

4. Przekazanie finansowania podmiotom uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych

4.1. Wymagania formalne

Przekazanie przez beneficjenta środków finansowych pozostałym podmiotom uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, tj. miastu szwajcarskiemu, partnerowi krajowemu lub innym podmiotom uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, odbywa się na podstawie obowiązujących przepisów prawa oraz zgodnie z zasadami określonymi dla Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast.

Podstawą przekazania przez środków finansowych pozostałym podmiotom uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych są:

1. uchwała o przekazaniu dotacji, wraz ze stosowną umową;
2. inna, niż wskazana wyżej, uchwała warunkująca przekazanie finansowania;
3. umowa partnerstwa krajowego;
4. umowa z parterem szwajcarskim;
5. umowa (lub porozumienie) z innymi podmiotami uprawnionymi do ponoszenia wydatków kwalifikowanych.

Rodzaj i zakres dokumentu stanowiącego podstawę dla przekazania finansowania pozostałym podmiotom, uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, jest regulowany odpowiednimi przepisami prawa.

W treści umów lub porozumień dotyczących przekazania finansowania – oprócz tych postanowień, które wynikają z właściwych przepisów - powinny znaleźć się także postanowienia odnoszące się do obowiązków podmiotów uprawnionych do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, w tym w szczególności:

- utrzymania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wytworzonych, nabytych lub ulepszonych ze środków przekazanych w ramach finansowania (w ramach zasady trwałości projektów, określonej w Regulaminie naboru);
- informowania o udziale w Programie Rozwoju Miast i źródłach finansowania Programu, zachęcania zainteresowanych grup do włączenia się w prace nad realizacją projektu (zgodnie z zasadami określonymi w Regulaminie naboru oraz *Podręczniku komunikacji i informacji dla drugiej edycji Szwajcarskiej Pomocy Finansowej dla wybranych państw członkowskich UE*);
- ponoszenia wydatków zgodnie z zasadami określonymi w *Wytycznych Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27.11.2023 r. w zakresie udzielania zamówień w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy*;
- poddania się audytowi lub kontroli przez instytucje kontrolujące realizację zadań finansowanych ze środków Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast;;
- archiwizacji dokumentacji związanej z realizacją zadań sfinansowanych ze środków Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast;
- przekazywania beneficjentowi informacji nt. realizacji działań objętych finansowaniem i złożenia dokumentów umożliwiających rozliczenie przez beneficjenta środków finansowych przekazywanych innym podmiotom, uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych (w tym oświadczenia o kwalifikowalności VAT);

- ustanowienia zabezpieczeń zwrotu przekazanych środków finansowych, w przypadku ich niewłaściwego wykorzystania;
- stosowania zasad horyzontalnych (w przypadku partnera krajowego).

a także obowiązków wynikających z przepisów dotyczących pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* w przypadku, gdy działania realizowane przez podmioty uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych są nią objęte.

Zawarcie umów/porozumień, stanowiących **podstawę przekazania środków finansowych** innym podmiotom, uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, musi być poprzedzone podjęciem uchwały zmieniającej uchwałę budżetową miasta. Zmiana uchwały budżetowej powinna odzwierciedlać zarówno wartość planowanych do przekazania środków finansowych, jak również formę przekazania tych środków innemu podmiotowi, uprawnionemu do ponoszenia wydatków kwalifikowanych z Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast. Jeżeli do przekazania środków niezbędne jest podjęcie uchwały o przekazaniu dotacji celowej – to taka uchwała również powinna zostać podjęta.

Jeżeli z wniosku o dofinansowanie projektu wynika, że zadanie, na sfinansowanie którego innemu podmiotowi zostaną przekazane środki finansowe, ma charakter przedsięwzięcia wieloletniego (zgodnie z art 226 ust 3. Ustawy z dnia 27.08.2009 r. o *finansach publicznych*), wówczas miasto powinno dokonać stosownych zmian w uchwale w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej.

Miasto przekazuje środki finansowe pozostałym podmiotom, uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, w formie zaliczki. W szczególnie uzasadnionych przypadkach środki finansowe mogą być przekazywane w formie refundacji. Refundacji nie podlegają jednak płatności dokonane przez pozostałe podmioty, uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, przed dniem 7 marca 2024 r.²³

Przekazanie środków finansowych pozostałym podmiotom, uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, odbywa się przelewem na utworzony specjalnie dla tego celu rachunek bankowy. Płatności dokonywane przez pozostałe podmioty, uprawnione do ponoszenia wydatków kwalifikowanych ze środków finansowych przekazanych przez miasto, muszą być regulowane za pośrednictwem tego rachunku. W przypadku braku takiej możliwości należy zwrócić się do o zgodę do Krajowej Instytucji Koordynującej na odstępstwo od tej zasady.

4.2. Procedura przekazywania finansowania jednostkom budżetowym beneficjenta i innym podmiotom, uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych

Opisana procedura przekazywania finansowania jednostkom budżetowym beneficjenta i wybranym, innym podmiotom uprawnionym do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, mają charakter wyłącznie pomocniczy i informacyjny.

Nie stanowią one opinii prawnej ani porady prawnej i powinny być skonsultowane przez ich zastosowaniem lub wykorzystaniem z obsługą prawną beneficjenta.

Interpretacja przepisów dotyczących gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, w tym zasad udzielania i rozliczania dotacji celowych oraz wzorów umów dotacyjnych, należy do właściwej miejscowo regionalnej izby obrachunkowej.

4.2.1. Własna jednostka budżetowa

Procedura zmiany planu finansowego jednostki budżetowej (w tym w związku z przyjęciem do realizacji danego działania) i przekazania środków finansowych:

- a) opracowanie propozycji zmiany planu finansowego jednostki budżetowej;
- b) opracowanie propozycji zmiany uchwały budżetowej;
- c) dokonanie stosownej zmiany uchwały budżetowej w zakresie przekazania dofinansowania – wymagana uchwała rady miasta²¹;
- d) ujęcie działania, realizowanego przez jednostkę budżetową, w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych*) - wymagana uchwała rady miasta;
- e) przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy jednostki budżetowej, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

4.2.2. Partner krajowy

Procedura przekazania finansowania:

- a) uzyskanie zgody rady miasta beneficjenta na:

²¹ Możliwe jest również dokonanie zmiany uchwały budżetowej w drodze zarządzenia organu wykonawczego miasta w granicach kompetencji określonych w ustawie z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych* oraz upoważnień zawartych w uchwale budżetowej.

- udzielenie pomocy finansowej innej jednostce samorządu terytorialnego (gminie, powiatowi) lub związkowi (międzygminnemu lub powiatowo-gminnemu), mającemu status partnera krajowego - wymagana uchwała rady miasta;
 - zawarcie porozumienia międzygminnego z inną jednostką samorządu terytorialnego (gminą, powiatem) lub związkiem (międzygminnym lub powiatowo-gminnym), mającym status partnera krajowego – wymagana uchwała rady miasta;
- b) dokonanie stosownej zmiany uchwały budżetowej w zakresie przekazania dofinansowania – wymagana uchwała rady miasta;
 - c) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych*) – wymagana uchwała rady miasta;
 - d) zawarcie umowy partnerstwa krajowego;
 - e) przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy partnera krajowego, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

Wzór umowy partnerstwa krajowego stanowi załącznik nr 2 do Regulaminu naboru

4.2.3. Miasto - partner szwajcarski

Procedura przekazania finansowania przez beneficjenta:

- a) wyrażenie zgody na udzielenie pomocy finansowej społecznościom lokalnym i regionalnym innych państw – wymagana uchwała rady miasta;
- b) dokonanie stosownej zmiany uchwały budżetowej w zakresie przekazywanych środków finansowych- wymagana uchwała rady miasta;
- c) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy o finansach publicznych) – wymagana uchwała rady miasta;
- d) zawarcie umowy o współpracy bilateralnej;
- e) przekazanie środków finansowych partnerowi szwajcarskiemu.

Wzór umowy bilateralnej stanowi załącznik nr 3 do Regulaminu naboru.

4.2.4. Samorządowe zakłady budżetowe

Procedura przekazania finansowania:

- a) opracowanie propozycji zmiany planu finansowego zakładu budżetowego (jeśli dotyczy);
- b) opracowanie propozycji zmiany uchwały budżetowej;
- c) dokonanie stosownej zmiany uchwały budżetowej w zakresie przekazywanych środków finansowych- wymagana uchwała rady miasta;
- d) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o *finansach publicznych*) – wymagana uchwała rady miasta;
- e) przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy zakładu budżetowego wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

4.2.5. Spółki komunalne

4.2.5.1. Podwyższenie kapitału zakładowego

Procedura przekazania finansowania:

- a) dokonanie stosownej zmiany uchwały budżetowej w zakresie przekazywanych środków finansowych – wymagana uchwała rady miasta;
- b) wyrażenie zgody na podwyższenie kapitału zakładowego spółki i określenie sposobu podwyższenia kapitału zakładowego – wymagana uchwała rady miasta;
- c) podwyższenie kapitału zakładowego – wymagane zarządzenie organu wykonawczego miasta (w jednoosobowych spółkach miasta) lub uchwała walnego zgromadzenia wspólników lub akcjonariuszy;
- d) przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy spółki wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

4.2.5.2. Rekompensaty

Procedura przekazania finansowania:

- a) analiza umowy spółki/statutu spółki pod kątem ujęcia w nich możliwości wniesienia rekompensat albo analiza umowy powierzającej realizację zadania publicznego lub innego dokumentu określającego zasady dokonywania rekompensat;
- b) dokonanie stosownej zmiany uchwały budżetowej w zakresie przekazywanych środków finansowych- wymagana uchwała rady miasta;
- c) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o *finansach publicznych*) – wymagana uchwała rady miasta;
- d) zawarcie umowy powierzającej realizację zadania publicznego spółce komunalnej (jeśli dotyczy);

- e) przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy spółki, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

4.2.6. Instytucje kultury i biblioteki

Procedura przekazania finansowania:

- a) dokonanie stosownej zmiany uchwały budżetowej - wymagana uchwała rady miasta;
- b) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych*);
- c) zmiana planu finansowego instytucji kultury;
- d) zawarcie umowy dotacji celowej z instytucją kultury;
- e) zawarcie porozumienia z instytucją kultury lub biblioteką o zasadach realizacji zadań objętych finansowaniem w ramach dotacji (jeśli dotyczy);
- f) przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy instytucji kultury, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

4.2.7. Podmiot leczniczy – SP ZOZ

Procedura przekazania finansowania na podstawie umowy dotacyjnej²²:

- a) dokonanie stosownej zmiany w uchwale budżetowej - wymagana uchwała rady miasta;
- b) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 3 ustawy z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych*) – wymagana uchwała rady miasta;
- c) złożenie wniosku o dotację przez podmiot leczniczy (wraz z opinią o celowości inwestycji w sektorze zdrowia – jeśli dotyczy);
- d) zawarcie umowy dotacji ze wskazaniem zadania, na które ma zostać przeznaczona dotacja;
- e) przekazanie środków samodzielnemu publicznemu zakładowi opieki zdrowotnej na rachunek bankowy, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

4.2.8. Policja

Procedura przekazania finansowania:

²² Zob. art. 115 ust. 3 ustawy z 15.04.2011 r. o działalności leczniczej.

- a) złożenie wniosku do wojewódzkiego komendanta policji o zwiększenie liczby etatów policji w rewirach dzielnicowych i posterunkach policji na terenie gminy, ponad liczbę ustaloną na zasadach określonych w art. 12 ust. 2 ustawy o Policji²³ – wymagana uchwała rady miasta (tylko w przypadku wnioskowania o zwiększenie liczby etatów);
- b) dokonanie stosownej zmiany w uchwale budżetowej - wymagana uchwała rady miasta;
- c) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o *finansach publicznych*) – wymagana uchwała rady miasta;
- d) zawarcie umowy o przekazaniu środków finansowych policji na pokrywanie wydatków inwestycyjnych, modernizacyjnych lub remontowych oraz zakup niezbędnych na ich potrzeby towarów i usług (jeśli dotyczy). W umowie zaleca się wskazać jednostkę policji, na której działania ma zostać przekazane finansowanie;
- e) zawarcie porozumienia o przekazaniu środków finansowych na pokrywanie kosztów utrzymania etatów policji ponad liczbę ustaloną na zasadach określonych w art. 12 ust. 2 o Policji²⁴ (jeśli dotyczy). W porozumieniu zaleca się wskazać jednostkę policji, na której działania ma zostać przekazane finansowanie;
- f) przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy Funduszu Wsparcia Policji, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

4.2.9. Państwowa straż pożarna

Procedura przekazania finansowania:

- a) dokonanie stosownej zmiany w uchwale budżetowej - wymagana uchwała rady miasta;
- b) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o *finansach publicznych*) – wymagana uchwała rady miasta;
- c) zawarcie porozumienia lub umowy na pokrywanie części kosztów funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej. W umowie/porozumieniu należy wskazać jednostkę Państwowej Straży Pożarnej, na której działania ma zostać przekazane finansowanie;
- d) przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy Funduszu Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

²³ Wskazaną przez Komendanta Głównego Policji w drodze zarządzenia

²⁴ Jw

4.2.10. Ochotnicze straże pożarne

Procedura przekazania finansowania:

- a) weryfikacja umowy zawartej przez miasto z ochotniczą strażą pożarną;
- b) dokonanie stosownej zmiany uchwały budżetowej - wymagana uchwała rady miasta;
- c) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 3 ustawy z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych*) – wymagana uchwała rady miasta;
- d) sporządzenie aneksu do umowy z ochotniczą strażą pożarną, regulującego przyznanie dodatkowego finansowania (jeśli dotyczy) lub obowiązki wynikające z przekazania finansowania ze środków PSPRM;
- e) zawarcie umowy dotacji (jeśli dotyczy)²⁵;
- f) przekazanie środków finansowych na rachunek bankowy ochotniczej straży pożarnej, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

4.2.11. Spółdzielnie socjalne

Procedura przekazania finansowania (przekazanie dotacji lub zrefundowanie kosztów lustracji):

- a) dokonanie stosownej zmiany w uchwale budżetowej - wymagana uchwała rady miasta;
- b) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych*) – wymagana uchwała rady miasta;
- c) podjęcie uchwały ws. przekazania wsparcia spółdzielni socjalnej na cele związane z rozwojem spółdzielni socjalnych (uchwały ws. przekazania dotacji lub uchwały ws. zrefundowania kosztów lustracji);
- d) zawarcie umowy dotacji;
- e) przekazanie środków finansowych spółdzielni socjalnej na rachunek bankowy, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

4.2.12. Spółdzielnie energetyczne

Procedura przekazania finansowania spółdzielni istniejącej:

²⁵ Istnieje możliwość udzielenia dotacji OSP zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jeżeli dotyczy ona zadań określonych w tej ustawie. Umowę dotacyjną zawiera się po przeprowadzeniu postępowania wskazanego w tej ustawie.

- a) weryfikacja, czy oraz na jakich zasadach, statut spółdzielni przewiduje możliwość wnoszenia wkładów przez członków spółdzielni;
- b) dokonanie stosownej zmiany w uchwale budżetowej - wymagana uchwała rady miasta;
- c) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych*) – wymagana uchwała rady miasta;
- d) przyjęcie zmiany statutu, przewidującej powiększenie wkładu jednostki samorządu terytorialnego o wysokość środków przekazanych na rzecz realizacji działania w ramach PSPRM;
- e) złożenie wniosku o wpis zmiany statutu do Krajowego Rejestru Sądowego;
- f) wydanie zarządzenia organu wykonawczego miasta o wniesieniu wkładu na rzecz spółdzielni (art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym);
- g) przekazanie zgłoszenia dot. zmiany danych zamieszczonych w wykazie spółdzielni energetycznych do dyrektora generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (art. 38i ustawy o odnawialnych źródłach energii);
- h) przekazanie spółdzielni środków na rachunek bankowy, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

Procedura przekazania finansowania spółdzielni, która ma powstać:

- a) dokonanie stosownej zmiany w uchwale budżetowej - wymagana uchwała rady miasta;
- b) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych*) – wymagana uchwała rady miasta;
- c) przyjęcie statutu spółdzielni;
- d) złożenie wniosku o wpis spółdzielni do Krajowego Rejestru Sądowego (art. 7 ustawy Prawo Spółdzielcze);
- e) złożenie wniosku o zamieszczenie w wykazie spółdzielni energetycznych do dyrektora generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa Generalnego (art. 38g ustawy o odnawialnych źródłach energii);
- f) wydanie zarządzenia organu wykonawczego o utworzeniu spółdzielni i wniesieniu na jej rzecz wkładu (art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym) na zasadach przewidzianych w uchwale rady gminy (art. 18 ust. 2 lit. g ustawy o samorządzie gminnym);
- g) przekazanie spółdzielni środków na rachunek bankowy, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

4.2.13. Parki narodowe

Procedura przekazania finansowania:

- a) dokonanie stosownej zmiany w uchwale budżetowej - wymagana uchwała rady miasta;
- b) ujęcie przedsięwzięcia w Wieloletniej Prognozie Finansowej (jeśli spełnia przesłanki z art. 226 ust 4 ustawy z dnia 27.08.2009 r. *o finansach publicznych*) – wymagana uchwała rady miasta;
- c) zawarcie umowy dotacji celowej ze wskazaniem zadania, na które ma zostać przeznaczona dotacja²⁶;
- d) przekazanie parkowi narodowemu środków na rachunek bankowy, wyodrębniony dla celów realizacji projektu.

²⁶ Umowa powinna zawierać wszystkie elementy wskazane w art. 250 ustawy o finansach publicznych, natomiast wskazane zadanie powinno mieścić się w katalogu zawartym w art. 8b ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.